

Avaleht>Kohtuasja algatamine>Vahendus>Vahendus ELI liikmesriikides

Vallitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid on juba tõlgitud.

Swipe to change

prantsuse keel**Vahendus ELI liikmesriikides****Luksemburg**

Miks ei võiks kohtusse pöördumise asemel lahendada vaidlused vahenduse teel? See on vaidluste kohtuvälise lahendamise vorm, kus vahendaja aitab pooltel kokkuleppele jõuda. Nii Luksemburgi Suurhertsogiriigi valitsus kui ka juristid teavad hästi, millised on vahenduse eelised.

Kellega ma peaksin ühendust võtma?

Luksemburgis puudub keskne organ, mis reguleeriks vahendajate tööd.

Lisaks vahendusele konkreetsetes sektorites (pangandus, kindlustus jne) ning haldusküsimusi käsitleva vahenduse eest vastutavale **ombudsmanile** ja **lapse õiguste ombudsmani komiteele** (*Ombudskomitee fir t'Rechter vun de Kanner*) tegelevad vahendusega järgmised õigusvaldkonna ühendid:

Luksemburgi vahendamise ja akrediteeritud vahendajate liit (*Association luxembourgeoise de la médiation et des médiateurs agréés – ALMA asbl*);

Luxembourg advokatuuri vahenduskeskus (*Centre de médiation du Barreau de Luxembourg – CMBL asbl*);

vahenduskeskus (*Centre de médiation*) (asbl);

perekonna heaolu küsimuste vahenduskeskus (*Centre de médiation SocioFamiliale*; seda juhib sihtasutus Pro Familia).

Millistes õigusvaldkondades on vahenduse kasutamine võimalik või kõige enam levinud?

Vahendamine on võimalik peamiselt järgmistes valdkondades:

haldusõigus;

kriminaalõigus;

perekonnaõigus;

kaubandusõigus;

naabritevahelised vaidlused.

Vahendus tsiviil- ja kaubandusajades on vastastikusel nõusolekul toimuv konfidentsiaalne protsess, mida viib läbi sõltumatu, erapooletu ja pädev vahendaja. Sellise vahenduse käigus võidakse käsitleda kogu vaidlust või vaid osa sellest. Vahendus hõlmab nii kokkuleppel toimuvat vahendust kui ka kohtulikku vahendust ning oluline roll on pereküsimuste vahendusel.

Vastastikusel kokkuleppel toimuva vahenduse (*médiation conventionnelle*) puhul võib üks pool teha teisele poolele kohtumenetluse mis tahes etapis ettepaneku lahendada küsimus vahenduse teel mis tahes kohtu- või vahekohtumenetlusest sõltumatult, kui menetlus ei ole veel lõppenud.

Kohtuliku vahenduse (*médiation en justice* või *médiation judiciaire*) puhul on tsiviil-, kaubandus- või perekonnavaidlusega juba kohtu poole pöördutud; kui menetlus ei ole veel lõppenud, võib kohus mis tahes hetkel suunata asja lahendamiseks vahenduse kaudu. Seda võimalust ei saa kasutada kassatsioonikohtus arutatavate asjade või ajutisi meetmeid käsitlevate menetluste puhul. Kohus võib paluda pooltel alustada vahendust omal algatusel või alustada seda ise poolte ühisel palvel. Mõlemal juhul on vajalik poolte nõusolek. Mõnel selgelt määratletud juhul, mis on seotud perekonnaõigusega, võib kohus teha pooltele ettepaneku kasutada vahendust. Sellisel juhul korraldab kohus tasuta teabeürituse, et selgitada vahenduse põhimõtteid, kulgu ja mõju.

Kriminaalasjades puhul võib riigiprokurör teataval tingimustel ja enne süüdistuse esitamise kohta otsuse tegemist otsustada kasutada vahendust, kui on tõenäoline, et see:

aitab kannatanule kahju heastada;

aitab lahendada õigusrikkumisest tulenevaid probleeme; või

aitab kaasa õigusrikkuja rehabiliteerimisele.

Vahenduse kasutamine ei välista võimalust esitada hiljem süüdistus, näiteks kui rikutakse vahenduse tingimusi.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Vahenduse kasutamine on täiesti vabatahtlik.

Vahendust haldusküsimustes, kriminaalasjades ja konkreetsetes sektorites reguleeritakse eriõigusaktidega.

Teave ja koolitus**Vahendaja kriminaalasjades**

6. mai 1999. aasta seadusega ja suurhertsogi 31. mai 1999. aasta määrusega on ette nähtud kriminaalasjades kasutatav vahendussüsteem. Enne, kui riigiprokurör teeb otsuse süüdistuse esitamise kohta, võib ta otsustada kasutada vahendust, kui ta leiab, et see aitab kannatanule kahju heastada ja lahendada õigusrikkumisest tulenevaid probleeme või aitab kaasa õigusrikkuja rehabiliteerimisele. Kui riigiprokurör otsustab kasutada vahendust, võib ta määrata vahendajaks iga isiku, kes on selliseks tegevuseks heaks kiidetud.

Heakskiitmine

Isik, kes soovib saada õigust tegutseda vahendajana kriminaalasjades, võib esitada taotluse justiitsministrile, kes teeb pärast riigi peaprokuröri konsulteerimist otsuse taotluse heakskiitmise kohta.

Vahendaja tsiviil- ja kaubandusajades

24. veebruari 2012. aasta seadusega kehtestati riiklik õigusraamistik tsiviil- ja kriminaalasjades kasutatava vahenduse jaoks, lisades uude tsiviilkohtumenetluse seadustikku uue jaotise. Seadusega võetakse siseriiklikku õigusesse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/52/EÜ vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusajades. Seadusesse on lisatud direktiivis sisalduvad põhimõtted seoses piiriüleste vaidlustega ning neid põhimõtteid kohaldatakse ka riigisiseste vaidluste suhtes. Seda seadust on täiendatud suurhertsogi 25. juuni 2012. aasta määrusega, millega nähakse ette vahendajate heakskiitmise menetlus kohtuliku ja perevahenduse puhul, konkreetne vahendusealane koolitusprogramm ja tasuta teabeürituse korraldamine.

Vahendaja on kolmas isik, kelle ülesanne on küsitleda pooli koos – või vajaduse korral eraldi – eesmärgiga lahendada nende vaidlus. Vahendaja ei suru lahendust pooltele peale, vaid julgustab neid jõudma lahenduseni sõbralikus õhkkonnas peetud läbirääkimiste tulemusel.

Kohtulikku ja pereküsimustega seotud vahendusteenust võib osutada heakskiidetud või heakskiitmata vahendaja. Heakskiidetud vahendaja on füüsiline isik, kelle on selle ülesande täitmiseks heaks kiitnud justiitsminister.

Kui vahendus toimub kokkuleppel või kui tegemist on piiriülese vaidlusega, võivad pooled kasutada vahendajat, kes ei ole heakskiitu saanud.

Heakskiitmine

Vahendajate heakskiitmise eest vastutab justiitsminister. Tsviil- ja kaubandusajades vahendusteenuseid pakkuvaid vahendajaid ei pea kokkuleppel toimuva vahenduse jaoks heaks kiitma.

Heakskiitu võib taotleda iga füüsiline isik, kui ta vastab tingimustele, mis on sätestatud 24. veebruari 2012. aasta seaduses, millega lisatakse vahendust tsviil- ja kaubandusajades käsitlevad sätted uude tsviilkohtumenetluse seadustikku, ning suurhertsogi 25. juuni 2012. aasta määruses, millega nähakse ette vahendajate heakskiitmise menetlus kohtuliku ja perevahenduse puhul, konkreetne vahendusealane koolitusprogramm ja tasuta teabeürituse korraldamine.

Eespool osutatud direktiivi 2008/52/EÜ ning vahendust käsitleva 24. veebruari 2012. aasta seaduse artikli 1251-3 lõike 1 punkti 3 alusel on need vahendusteenuste pakkujad, kes vastavad Euroopa Liidu teise liikmesriigi samaväärsetele või suures osas võrreldavatele tingimustele, vabastatud Luksemburgi Suurhertsogiriigis heakskiidu saamise nõudest.

Heakskiit antakse määramata ajaks.

Eespool osutatud uue tsviilkohtumenetluse seadustiku artikli 1251-3 lõikes 2 ja suurhertsogi 25. juuni 2012. aasta määruses on sätestatud tingimused, millele heakskiitu saada sooviv füüsiline isik peab vastama:

ta peab esitama tõendid oma hea maine, pädevuse, koolituse, sõltumatuse ja erapooletuse kohta;

ta peab esitama väljavõtte Luksemburgi karistusregistrist või samalaadse dokumendi, mille on väljastanud selle riigi pädevad asutused, kus see isik on elanud viimased viis aastat;

tal peavad olema kodanikuõigused ja õigus kasutada oma poliitilisi õigusi; ning

ta peab olema läbinud erikoolituse vahenduse valdkonnas järgmisel kujul:

omandanud vahenduse valdkonnas magistriraadi Luksemburgi Ülikoolis või sellises ülikoolis, kõrgkoolis või muus asutuses, mis pakub samaväärset koolitust vastavalt Euroopa Liidu liikmesriigi õigusnormidele või haldussätetele;

saanud kolmeaastase töökogemuse ja lisaks läbinud vahendusala erikoolituse, nagu on sätestatud suurhertsogi 25. juuni 2012. aasta määruse artiklis 2; või

läbinud Euroopa Liidu liikmesriigi tunnustatud vahendusala koolituse.

Luksemburgi Ülikool pakub spetsiaalset [vahendusala koolitusprogrammi \(magistriõppe vormis\)](#).

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vahendust pakutakse sageli tasuta. Kui selle eest küsitakse tasu, antakse sellest sõnaselgelt teada.

Kui vahendus toimub kokkuleppel, määratakse vahendajate tasud samuti kindlaks kokkuleppe alusel. Sellisel juhul jagatakse tasud ja kulud poolte vahel võrdseks, välja arvatud juhul, kui nad lepivad kokku teisiti.

Kui tegemist on kohtuliku vahendusega või vahendusega pereküsimustes, on tasud sätestatud suurhertsogi määrukses.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Tsviil- ja kaubandusajades toimunud vahenduse tulemusel saavutatud kokkuleppel on samasugune tõendusjõud nagu kohtuotsusel. Olenemata sellest, kas sellise vahenduse tulemusel saavutatud kokkuleppeni jõuti Luksemburgis või mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis, on see kokkulepe täitmisele pööratav Euroopa Liidus direktiivi 2008/52/EÜ kohaselt. Kui pädev kohus kiidab kokkuleppe täies ulatuses või osaliselt heaks, kinnitab see kokkuleppe täitmisele pööramise võimalikkust.

Direktiiv on siseriiklikku õigusesse üle võetud 24. veebruari 2012. aasta seadusega, millega antakse vahendusele kohtumenetlustega samaväärne tähtsus.

Seonduvad lingid

[Justiitsministeerium](#)

[Luksemburgi vahendamise ja akrediteeritud vahendajate liit \(ALMA asbl\)](#)

[Luxembourg advokatuuri vahenduskeskus \(CMBL\)](#)

[Vahenduskeskus](#)

[Perekonna heaolu küsimuste vahenduskeskus](#)

Viimati uuendatud: 20/12/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.